

DEMOS MEDIA

Dijasporom jačajmo Hrvatsku ! Povijest hrvatske dijaspore....

Objavio DemosMedia u 5. srpnja 2022. Tagovi Kategorija

NAJNOVIJE

FOTO: PIXABAY/ILUSTRACIJA

Povijest hrvatske dijaspore nekome je više, nekome manje poznata, no bez poznavanja i razumijevanja povijesti nema ni budućnosti ni kvalitetnog napretka. Ako ne znamo što se u prošlosti događalo, ne razumijemo gdje se griješilo, gdje je bilo prostora za poboljšanje, što su uzroci, a što posljedica, izostat će i potrebno kritičko razmišljanje i potreban uvid u manifestaciju povijesti kroz pojedinca i cjelokupno društvo. Tako da, ustaljena fraza – ne vraćaj

Aktualno [Crna kronika](#)

Hrvatska [Vijesti](#)

VIDEO: Novi požar u Crikvenici, gasi ga i kanader...

9. KOLOVOZA 2022.

Aktualno [Hrvatska](#)

Politika [Vijesti](#)

Dramatične snimke: Ljudi bježe po cesti, ina njih požar

FACEBOOK

Pravila o privatnosti - Uvjeti

se u prošlost ne stoji uvijek ili stoji u dijelu, ako se ne suočiš s istom, vječno će ti se, metaforički rečeno kačiti na ramena.

Bitno je poznavati i razumijevati i važnost korijena i povezanosti sa svojim predcima, posebno u ovim nesigurnim i mobilnim vremenima koje sa sobom nosi suvremeno društvo i u kojem se korijeni i identitet postepeno gube. Povezanost s korijenima, svijest o nedjeljivosti hrvatskog naroda je sama jezgra zajedništva i temelj opstanka koji održava i sav potencijal koji posjedujemo, omogućava međusobnu suradnju, pomoć i potporu, a izostanak ili pojavljivanje zajedništva samo u tragovima blokira svaku mogućnost istog.

Možda će se neke međusobno djelovanje prošlosti i budućnosti činiti neprihvatljivim, pretjeranim i nereálnim, s obzirom da je prošlost iza nas, a vremenska linija budućnosti se još nije dogodila, no upravo kroz povijest, priroda mnogih društvenih procesa je predviđala budućnost. I samo povezivanje uzroka i posljedica i logičko razmišljanje daju korisne podatke za buduće događaje.

Možda će se i ova „priča“ s korijenima tako doživjeti i relativizirati, no svaka relativizacija koja je postala specifikum modernosti i koja nerijetko korijene i tradiciju povezuje s nostalgijom za nekim boljim vremenima ili odlazi u ekstremnost, u smislu da iste kočice napredak je nerazumna i štetna, a govori dobrim dijelom i o neznanju. Biblija govori o korijenima, filozof Empedokle četiri elementa prirode nazvao je „korijenima svega“, u botanici, matematici, lingvistici...korijen je temelj.

No vratimo se povijesti hrvatske dijaspore.

Ako u korelaciju dovedmo broj iseljenika s ukupnim brojem stanovnika u Hrvatskoj, Hrvati su jedna od najbrojnijih iseljeničkih zajednica. S obzirom da nema točnih pokazatelja broja hrvatskih iseljenika i njihovih potomaka, i isti se kreću između 3 i 4 milijuna, referirat ćemo se na podatke Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH, odnosno na procjenu hrvatskih diplomatskih misija i konzularnih ureda, hrvatskih zajednica i hrvatskih katoličkih misija, kao i popisa stanovništva u državama u kojima živi hrvatska dijaspora. Prema ovim podacima oko 3.200.000 hrvatskih iseljenika i njihovih potomaka živi izvan Hrvatske i širom svijeta. Najveći broj Hrvata i njihovih potomaka živi u SAD-u: oko 1.200.000, u Njemačkoj oko 500.000, Argentini oko 250.000, Australiji oko 250.000, Kanadi oko 250.000, Čileu oko 200.000, Novom Zelandu oko 100.000, Austriji oko 90.000 Švicarskoj oko 80.000, Brazilu oko 70 000, Italiji oko 60.000, Švedskoj oko 40 000, Francuskoj oko 40 000, Irskoj oko 20 000. U ostalim zemljama (Nizozemska, Danska, Norveška, Luksemburg, Velika Britanija Urugvaj Paragvaj, Peru, Venezuela, Ekvador, Bolivija, Južna Afrika...) brojevi se kreću od 2 do 10 tisuća. Opširniji podaci s brojevima i državama primateljicama, ciljano su stavljeni kako bi se dobio što realniji prikaz i dojam široke rasprostranjenosti hrvatske dijaspore u svijetu.

U kontekstu povijesno dugotrajnog procesa iseljavanja, same jasnoće povijesnih i suvremenih obilježja hrvatske dijaspore potrebno je pojasniti četiri razdoblja ili vala iseljavanja koje neki prikazuju i kroz šest, uključujući i iseljavanje nakon stvaranja neovisne Hrvatske. Zbog važnosti globalnih migracija u kojim su sudjelovali i Hrvati te njihovog utjecaja na globalne političke, gospodarske i kulturne procese, pojasnit će se i tri globalna migracijska vala.

– Od 1880-ih do Prvog svjetskog rata, zbog političkih i ekonomskih čimbenika, Hrvati su se iseljavali u Sjevernu i Južnu Ameriku, Južnu Afriku, Australiju i Novi Zeland.

– Od 1918. do Drugog svjetskog rata i neposredno nakon Drugog svjetskog rata, zbog agrarne napućenosti i siromaštva, ali i političkih prilika u bivšoj SFRJ, iseljavalo se u Njemačku, Francusku, Belgiju, Argentinu i druge zemlje u Latinskoj Americi i Sjevernoj Americi.

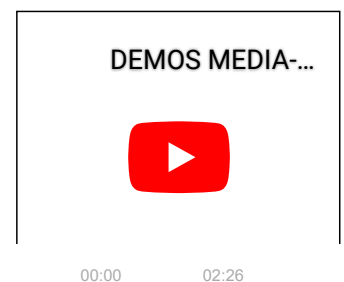
– Nakon 1965. godine, zbog lošeg ekonomskog stanja te činjenice da je tadašnja Jugoslavija dopustila putovanje i rad u inozemstvu, Hrvati odlaze u Zapadnu Europu, Australiju, Novi Zeland i Kanadu.

– Nakon 1990-ih, kao posljedica velikosrpske agresije na RH iseljavanje ide u smjeru Njemačke, Švicarske, Austrije, Kanade, SAD-a, Australije i Novog Zelanda.

Povijest dijaspore obilježavaju i tri važna globalna migracijska vala, u kojem su Hrvati sudjelovali te su, u odnosu na druge zemlje imali svoje specifičnosti

NAŠ YOUTUBE
KANAL

KOLUMNNE

[Aktualno](#) [Hrvatska](#)

[Kolumne](#) [Politika](#)

[Vijesti](#)

**Dijasporom
jačajmo
Hrvatsku !
Odnos prema
Hrvatima u
Bosni i
Hercegovini, s
osvrtnom na
Hrvate u
Republici
Srbiji....**

U prvom valu koji se odnosi na razdoblje od 15. do 18. stoljeća naseljavao se američki kontinent, a zbog najezde Turaka na tadašnje hrvatske prostore, stanovništvo se preseljavalo na područje Europe, gdje danas Hrvati imaju status nacionalne manjine (Italija, Slovenija, Austrija, Mađarska, Slovačka, Češka i Rumunjska). Pred osmanskim osvajačima stanovništvo odlazi morem prema Italiji, na sjever prema Austriji, Mađarskoj, Slovačkoj i južnoj Moravskoj te na zapad u slovenske pokrajine. Jedan od smjerova također je išao prema Transilvaniji. Gradišćanski Hrvati nastanjeni na području Gradišća u istočnoj Austriji i susjednim predjelima **Mađarske** i **Slovačke** te Moliški Hrvati koji žive u regiji Molise u Italiji čine najstariju hrvatsku dijasporu. Prema nekim procjenama u prvom globalnom migracijskom valu Hrvatsku je napustilo oko 200 tisuća ljudi, što je predstavljalo trećinu stanovništva i ukazivalo na ogroman demografski gubitak.

U drugom globalnom valu koji se odvijao od kraja 18. stoljeća do početka Drugoga svjetskog rata iz Europe u Ameriku iselilo je oko 50 milijuna ljudi, a u Australiju i Novi Zeland 3,5 milijuna. Tadašnji motiv iseljavanja Hrvata bio je ekonomski, uglavnom zbog bolesti vinove loze, a politički se prikrivao i stavljao pod nazivnik tradicijske migracije krajeva Dalmacije, jadranskih otoka i gorske Hrvatske. U odnosu na druge europske zemlje, Hrvati nastavljaju svoje iseljavanje i između dva svjetska rata. Iako se radi o nepreciznim podacima, procjenjuje se da je u razdoblju između 1880. i Drugog svjetskog rata iz Hrvatske iselilo oko pola milijuna ljudi, što je posljedično izazvalo ozbiljne gospodarske i populacijske gubitke, uzimajući u obzir činjenicu da se iseljavalo radno i reprodukcijski sposobno stanovništvo.

Treći globalni migracijski val obuhvaća razdoblje tijekom i nakon završetka Drugog svjetskog rata, a drugim dijelom 1960-ih i traje do danas. I u ovom razdoblju hrvatska migracija bilježi svoje posebnosti. Jedna od njih leži u je činjenici da su Hrvati, u odnosu na iseljenike iz bivših jugoslavenskih republika bili najbrojniji. Posebnost je bila i u motivu iseljavanja koji je, iako je imao ekonomsku komponentu bio uglavnom politički. Neslaganje sa tadašnjim komunističkim režimom koji se obračunavao s neistomišljenicima posljedično je dovelo do iseljavanja, nerijetko i ilegalnog. Reformski pokret Hrvatsko proljeće 1971., koji je bio obilježen hrvatskim nacionalnim identitetom i traženjima koji iz njega proizlaze „iznjedrio“ je dodatne migrante. Nasilno gušenje Hrvatskog proljeća proizvelo je gotovo 20 godina hrvatsku šutnju koja se prekida padom i diskreditacijom komunističkog režima i njegove ideologije te stvaranjem samostalne Hrvatske.

U obrani Hrvatske od velikosrpske agresije i stvaranje njene neovisnosti, hrvatska dijaspora je imala izuzetno važnu ulogu u pružanju materijalne, humanitarne, financijske i političke pomoći, posebno u međunarodnom priznanju Hrvatske te se slobodno može reći da je rijetko koje iseljeničtvo kao hrvatsko bilo voljno toliko žrtvovati za domovinu. Jaka povezanost dijaspore s domovinom, jedinstvo duhovno i djelatno nakon rata počelo se od strane Hrvatske polako hladiti.

Bitno je i spomenuti kako su mladi, potomci hrvatske dijaspore dolaskom u Hrvatsku i kroz državne institucije dali svoj doprinos izgradnji neovisne Hrvatske. Potomci dijaspore su se vratili, a jedan od razloga odlaska iz Hrvatske bila je činjenica da je njihov izgrađeni sustav vrijednosti baziran na razvijenim demokracijama bio u ozbiljnom raskoraku s tadašnjim nasljeđenim sustavom vrijednosti u Hrvatskoj. O navedenom doprinosu i vrednovanju nema nekih pisanih tragova, samo svjedočanstvo autorice, kao što nema, prema riječima ministra vanjskih i europskih poslova Gordana Grlića Radmana u njegovom osvrtu „Doprinos hrvatskih iseljenika međunarodno priznaju Hrvatske“, konkretnih i vjerodostojnih podataka, sakupljenih, analiziranih i obrađenih. Naime, Grlić Radman navodi: „*Imamo pojedinačna sjećanja, znamo za golemu materijalnu, humanitarnu i financijsku pomoć, no nemamo sakupljen, analiziran i obrađen te objektivnim metodama vrednovan politički utjecaj hrvatskih iseljenika na domicilne politike država u kojima žive.*“

U kontekstu masovnosti i dugotrajnosti iseljavanja hrvatska dijaspora je u zemljama prijma organizirala jake zajednice koje su, osim rješavanja problema s kojima su se susretali iseljenici, radile na očuvanju hrvatskog nacionalnog i kulturnog identiteta. Najpoznatija i najveća organizacija hrvatskih iseljenika je Hrvatska bratska zajednica u Sjevernoj Americi. Za očuvanje nacionalnog identiteta tradicionalno su bitne i hrvatske katoličke župe, od kojih je najstarija bila ona sv. Nikole u Pittsburghu, utemeljena 1894.

Zaključno, povijest hrvatske dijaspore bila je dugotrajna, složena i sa svojim posebnostima u odnosu na druge zemlje, zasnovana na ekonomskim i političkim motivima ili mješavini jer ponekad je ove motive teško odvojiti.

„Historia magistra vitae est“ – „Povijest je učiteljica života.“ Koliko smo naučili iz povijesti i svjedočanstva vremena, vidjet ćemo u nastavku teksta, posebno imajući u vidu današnju globalnu važnost dijaspore za matične zemlje, u gospodarskom društveno-političkom, kulturnom, vjerskom i sportskom smislu.

Izvor:

- Leksikon hrvatskog iseljništva i manjina, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar
- Središnji državni ured za Hrvate izvan RH
- Hrvatska. EU Zemlja i ljudi

Piše: Snježana Nemeč/demos media

OVAJ PROJEKT FINANCIRAN JE SREDSTVIMA ZA POTICANJE NOVINARSKÉ IZVRSNOSTI
AGENCIJE ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE

DemosMedia

Slični članci

5. kolovoza 2022. ▶

FOTO:
UNSPLASH/ILUSTRACIJA

**Medijska pismenost-
ovisnost o internetu**

29. srpnja 2022. ▶

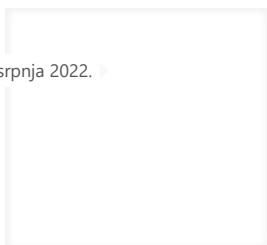

FOTO: SCREENSHOT/YT

**Dijasporom jačajmo
Hrvatsku – zaključak s
osvrtom na recentne
događaje....**

26. srpnja 2022. ▶

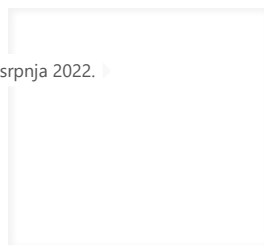

FOTO: SCREENSHOT/N1

**Dijasporom jačajmo
Hrvatsku ! Stjepan
Šterc: Osnovna je ocjena
odnosa službene
hrvatske države**